

АЛЕШ ДЕБЕЉАК

ФАСЦИНАНТНА ПЕСНИЧКА ТРИЛОГИЈА

Осим Давида Албахарија, који је кратку причу развио до мајсторства, осамдесетих година сам од богате српске прозе, коју сам пажљиво пратио, највише запамтио Немању Митровића. Иако добрих српских песника није мало, неколико имена ме заиста привлачи. Једно од њих је Драган Јовановић Данилов. Овај песник, рођен 1960. године, од својих вршњака се разликује пре свега по томе што га гони несрамежљива амбиција да романтизму и симболизму поврати данас заборављени смисао. У његовој магистралној трилогији *Кућа Бахове музике (Тиха књиџа о бескрају*, Просвета, Београд 1998), која се сада у унеколико проширеној и драматуршки измењеној форми појављује пред читаоцима, није само реч о обнови већ виђене традиције. Имамо посла са изворним и уједно самосвесним лирским напором који по својој концептуалној природи, архитектонски заснованој грађевини и распону коришћених стиховних образаца и стилова превазилази такорећи све што је изнедрила српска поезија последње деценије, „па и шире”.

Кућа Бахове музике, чији је истоимени први део изишао 1993, да би следеће године уследио *Живи ѿерџаменѿ*, 1995. године закључена *Евроѿом ѿод снеџом*, у погледу доживљаја можда најснажнијом ауторовом збирком, у садашњем издању опремљена је и обимном библиографијом критичких текстова. Управо она открива колико се широко, иако не без супротних мишљења, Данилов утиснуо у колективну свест српске књижевне јавности. Не без разлога. Трилогија представља праву ризницу лирске рефлексивности у којој Данилов не демонстрира само сјајно – премда ту и тамо помало извештачено – владање бројним лирским жанровима и невероватан каталог употребљених речи, које се крећу од маниристичких арабски до мање присутних епифанија популарне културе. Данилов,

наиме, успева да удахне – што је много важније – витално начело рађања чак у меланхолију и неоромантичарски *сйлин*, као и наизглед избледелу егзистенцијалну позицију. По мом мишљењу, то му успева управо због тога што га не занимају теорије о смрти поезије, помоћу којих критички лешинари већ од самих зачетака модерности испраћају сваку нову генерацију песника. Данилов се много више, с целовитим егзистенцијалним ставом, подређује божјој милости стварања, што значи да се предаје императиву по коме се свет исписује у бивање. Кршење табуа и грех, немост и говор, прапочело хаоса и музикални ред стихова, страсна жеља за превазилажењем модерне фрагментарности и рехабилитација ренесансног и посебно барокног менталитета: то су само неке од силница које струје кроз поезију Драгана Јовановића Данилова, препуштајући читаоца слаткој збуњености осећања и духа, на какве у савременој поезији нисмо навикли.

Можда је његова лирика толико привлачна баш због своје „језовите лепоте”, мада се не може увек ослободити превише насилне артифицијелности, али је то у овако опсежном опусу готово неизбежно. Оно што ми се чини заиста значајним јесте да поезија Драгана Јовановића Данилова отелотворује наду у часу незнања и очаја, враћа веру тамо где се бокорио цинизам немоћи, те бодлеровским синестезијским сликама, уз усхићење и надахнутост Црњанским, слави противречност живота, како га види дионизијска осећајност овога изузетног песника. Окретање Драгана Јовановића Данилова сецесионистичкој поетици, нимфама и лепим дечацима под слаповима златне кише можда је мање заводљиво него његова ерудитска, уједно језички домишљата енергија којом може да дивинизује песму и преобрати је у ритуал, како истиче Бојана Стојановић Пантовић, која је помагала око компоновања трилогије и написала луцидан поговор. Мада прочитам много књига, само реткима се враћам. А овој хоћу.

Превела са словеначког
Бојана Стојановић Пантовић